

XIII. Hätäapukomitea.

Helsingin kaupungin hätäapukomitean antama kertomus vuodelta 1921 oli seuraavan sisältöinen:

Komitean kokoonpano. Hätäapukomiteaan kuuluivat vuonna 1921 seuraavat henkilöt: arkkitehti A. Nyberg puheenjohtajana, työnvälitystoimiston johtaja A. H. Karvonen, kamreerin rouva E. Holmberg, neiti E. Somersalo, rakennusmestari K. J. Rousti, kirvesmies J. Suominen, kirvesmies T. Heinonen sekä rouva I. Kantanen jäseninä. Molempien viimeksimainittujen sijaan valittiin toukokuun 11 p:nä ja kesäkuun 15 p:nä rouva A. Aalto ja herra O. Saari. Varajäseniä olivat rouva K. Boisman, filosofiantohtori J. af Forselles, pastori K. R. Ilmonen, neiti B. Tabelle, työmies A. Tyynelä, rouva P. Saari ja kirvesmies K. J. Aalto. Sihteerinä toimi neiti H. Kauppinen.

Hätäapukomitea kokoontui kertomusvuoden kuluessa 15 kertaa ja käsiteli 140 asiaa.

Hätäaputyöläisten lukumäärä. Hätäapukomitean toimintavuoden alkaessa oli kaikkiaan 327 naista alempana luetelluissa hätäaputoissa:

Työtuvassa Annank. 39—41:ssä	112
» Aleksanterink. 21:ssä	56
» It. Heikink. 17:ssä	98
Boxbackassa	61
	<hr/>
	Yhteensä 327

Boxbackan töissä toimi sitäpaitsi 6 miestä.

Hätäapukomitean kokoukset. Kun kaupungin hätäapukomitean töiden toimeenpaneva johtaja kenraali I. A. Gulin sairauden tähden oli estetty hoitamasta tehtäviään päätti komitea tammikuun 10 p:nä pitämässään kokouksessa jonkun aikaa tulla toimeen ilman johtajaa. Helmikuun 2 p:nä pidetyssä kokouksessa otettiin sitten puheenjohtajan ehdotuksesta virkaatekeväksi johtajaksi eversti O. N. Segererantz.

Ensinmainitussa kokouksessa myönnettiin sihteerille neiti H. Kauppiselle opinnoiden harjoittamista varten osittaista virkavapautta toukokuun loppuun, ollen velvollinen itse palkkaamaan sijaisen.

Vallitseva työttömyys aiheutti komitean, siinä määrin kuin tilaa riitti, lisäämään työntekijäin lukua ompelutuvissa. Senjälkeen kun puheenjohtaja oli käynyt Boxbackan työpaikoilla sijoitettiin sinne helmikuun 2 p:nä 20 henkeä. Toimeenpanevaa johtajaa kehoitettiin erinäisiltä laitoksilta, m. m. raitiotie- ja omnibusosakeyhtiöltä kuulustelemaan oliko mahdollista saada ompelutöitä työttömille, jonka ohessa ehdotettiin, että rahatoimikamari järjestäisi

ulkotöitä, etupäässä katujensuunnitteluja ja raitiotien rakentamista esim. Käpylään.

Sosiaalihuollituksen kehoituksesta kääntyi komitea sotaministeriön intendentuuriosaston puoleen pyytäen ompelutyötilauksia; hyväksyäkseen anomuksen asetti osasto vaatimuksen, että kaupungin oli mentävä takuuseen kysymyksessäolevista töistä. Kokouksessa marraskuun 10 p:nä 1920 päätti kaupunginvaltuusto komitean anomuksesta mennä takuuseen 500,000 markan määrästä.

Komitean omistama kalusto suljetussa, It. Viertotien 7:ssä sijainneessa, pesulaitoksessa sijoitettiin kaupungin ainepihaan. Sähkövalaistusjohdot sekä komitean teettämät sisäakkunat annettiin talonomistajan käytettäväksi, ja tehtailija A. K. Christidekselle lähetettiin kirjallinen kiitoskirjelmä sen johdosta, että hän oli vuokravapaasti antanut huoneiston käytettäväksi.

Sittenkun Maanviljelijäin maitokeskusliike osakeyhtiö oli sanonut irti talossa Annank. n:o 39—41 sijaitsevien työtupien vuokravälikirjan kesäkuun 1 p:stä, mutta myöntänyt komitealle oikeuden käyttää huoneistoa elokuun 15 p:ään, muutettiin työtupa vanhan kaasulaitoksen taloon ja siellä sijainnut työtupa taloon n:o 6 Kasarminkadulla, jossa saatiin sille huoneisto rahoituskamarin vuokraamasta ja koulutarkoitukseen käyttämästä rakennuksesta.

Kun sotaministeriön intendentuuriosasto ei ollut hyväksynyt komitean tarjousta alushousujen, paitojen ja tyynynpäällisten ommelluttamisesta (2 mk, 2:50 mk ja 50 p:ää kpl.), päätti komitea maaliskuun 2 p:nä pitämässään kokouksessa halventaa hintoja saadakseen työtä sekä tästä ilmoittaa kaupunginvaltuustolle.

Samassa kokouksessa ilmoitettiin, että komitean järjestämät opintokurssit oli lopetettu, ja päätti komitea antaa kurseista selostuksen, joka oli säilytettävä vastaisen varalta.

Sittenkun hätäaputyöntekijät olivat kaupunginvaltuustolle tehneet valituksen komitean toiminnasta sekä esittäneet anomuksen palkkaetujen parantamisesta, päätti komitea kokouksessaan huhtikuun 2 p:nä antaa kaupunginvaltuustolle vaaditun vastauksen, joka sisälsi

että vuoden vaihteessa oli vallinnut tuntuva työnpuute, joka etupäässä oli johtunut siitä, että niiden laitosten menoarvioita, jotka olivat hätäapukomitean työnantajia, vuoden alussa ei oltu vahvistettu, ja että sitä varten oli kulunut joku aika ennenkuin hätäapukomitea oli saanut tilauksia;

että hätäapukomitean hankintatarjouksia, vaikkakin alhaisia, ei useassa tapauksessa hyväksytty, syystä että työnantajat muista työlaitoksista olivat saaneet alhaisempia tarjouksia;

että työt, komitean harkinnan mukaan, oli järjestetty urakkatöiksi sekä että jokaisen työntekijättären ansio niinollen riippui hänen taitavuudestaan ja ahkeruudestaan, jolloin yksityisissä, hyvin harvinaisissa tapauksissa oli sattunut, että vanhat työntekijättäret, joiden työkyky oli ollut erikoisen huono ja työ epäedullista, olivat voineet ansaita ainoastaan 1: 60 tunnilta ja saaneet komitealta todistuksen vaivaisavun saamista varten;

että urakkatöissä oli keskimäärin saavutettu tuntipalkka, joka ylitti alimmaksi tuntipalkaksi vahvistetun määrän 1: 75 markkaa;

että työtupien johtajattarien ottaminen virkaan vakinaisella palkalla, työnsaannista riippumatta, komitean mielestä oli välttämätöntä, koska oli mahdotonta lyhyiksi ajanjaksoiksi saada eteviä johtajattaria;

että työntekijättärien väite johtajattarien puuttavasta ammattitaidosta oli aiheeton.

Koska työtupa talossa Aleksanterink. 21 oli pakoitettu tyhjentämään huoneistonsa kesäkuun 1 p:stä 1921 lukien, päätti komitea sanoa irti opettajatarhenkilökuntansa yllämainitusta päivästä, sillä ehdolla kuitenkin, että jos työtupa sellaisenaan uudelleen avataan tai lisättyä henkilökuntaa muuten tarvitaan, heidät otetaan takaisin.

Sittenkun sosialihallitus oli ilmoittanut, että oli mahdollista saada valtioapua naisten ammattikurssien järjestämiseen, päätti komitea jättää kaupunginvaltuustolle lyhyen selostuksen hiljan päättyneistä kursseista liittämällä siihen sosialihallituksen kirjelmän. Komitea esitti, että tällaisten kurssien järjestäminen olisi toivottavaa, ja tulisi kaupunginvaltuuston sosialihallitukselta anoa kyseessä olevaa valtioapua sekä myöntää komitealle oikeus määrärahoistaan käyttää valtioavun lisäksi tarvittavan määrän. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli yhtynyt hätäapukomitean ehdotukseen myönnettiin 46,800 markan suuruinen valtioapu opetuskurssien järjestämistä varten työttömille naisille. Kurssi ompelemisessa aloitettiin syyskuun 1 p:nä niin laajana kuin suinkin. Että voitaisiin järjestää kaikki 12 kurssia ennen vuoden loppua, päätettiin komiteaa varten tiedustella jotain osaa n. k. Suvilahden kasarmista eli jotain muuta sopivaa huoneistoa. Toimitusjohtaja oikeutettiin kuitenkin supistamaan kurssien lukumäärää, jos huomattiin että työtupiin valmistettavaksi otetut työt eivät ompelukurssien tähden valmistuisi määrättyinä lukuina tai jos huoneiston hankkiminen osoittautuisi vaikeaksi. Syyskuun 13 p:nä pidetyssä kokouksessa huomautti neiti E. Somersalo että aloitetut opetuskurssit eivät täyttäneet valtioavun saamiseksi määrättyjä ehtoja. Sittenkun tarkastaja oli selvittänyt että kurssit oli järjestetty sosialihallituksen kirjelmää noudattaen kotiompelijattarien kehittämiseksi, ei ilmoitus aiheuttanut mitään toimenpidettä.

Lokakuun 25 p:nä teki tarkastaja selkoa hiljan lopetetusta kolmannelta opetuskurssista, joka oli ollut käynnissä syyskuun 22 p:stä lokakuun 22 p:ään. Kurssiin oli ottanut osaa 14 ent. ulkotyöntekijätärtä Boxbackasta, jotka viime aikoina olivat olleet kaupunginpuutarhurin töissä, sekä 2 työnvälitystoimiston ilmoittamaa työntekijätärtä. Näistä 16 ompelukseen aikaisemmin täysin oppimattomasta työntekijätärestä hyväksyttiin 14 kappaa ompelijattariksi työtupaan n:o 2 Kasarminkadun talossa n:o 6 ja saivat päästötodistuksen.

Komitean valtuustolle tekemän ilmoituksen johdosta, että komitean jäsenet T. Heinonen ja I. Kantanen olivat estetyt ottamasta osaa komitean kokouksiin, valitsi valtuusto jäseniksi edellämainittujen henkilöiden sijaan rouvat H. Öhbergin ja A. Aallon. Komitean kuitenkin ilmoitettua, että rouva Öhberg toimi hätäaputyöntekijätärenä, päätti valtuusto kokouksessaan kesäkuun 15 p:nä vapauttaa hänet kyseessäolevasta toimesta, jonka jälkeen hänen sijalleen valittiin herra O. Saari.

Toimitusjohtajan anomukseen saada lääkärintodistuksen nojalla 2 kuukauden ja 1 viikon sairausloma, palkaten itse sijaisensa, myöntyi komitea kesäkuun 2 p:nä.

Intendentuuriosaston vaadittua vuokraa lainaamastaan 111 ompelukoneesta, näistä oli 2 napinreikäkoneita ja 1 sähköllä käypä leikkauskone, päätti hätäapukomitea kirjelmässä osastolle ehdottaa, että, kun lainatessa ei minkäänlaista vuokrasopimusta määrätty ja ottaen huomioon että koneet luovutettaessa olivat vaillinaisessa kunnossa, vuokraa oli suoritettava vasta vuoden 1921 alusta ja että se olisi 10 markkaa tavallisilta polkukoneilta ja 200 markkaa leikkauskoneelta. Tämän komitean ehdotuksen intendentuuriosasto kuitenkin hylkäsi, jonkatähden komitea pyysi rahatoimikamarin lausuntoa asiassa ja koska kamari

puolsi intendentuuriosaston anomusta, päätti komitea maksaa ompelukonevuokraa kuluneelta ajalta laskun mukaan.

Toimitusjohtajan ehdotuksesta päätti komitea syyskuun 29 p:nä edelleen maksaa ompelukoneista vuokraa 10 markkaa kuussa kotiompelijattarille, kuitenkin ehdolla, että ompelijatarten päiväpalkka vastaa 8 tunnin päiväpalkkaa.

Toukokuun 6 p:nä päätti komitea korottaa leikkaaja S. Pesosen palkkaa 100 markalla eli 1,600 markkaan kuukaudessa.

Komitea päätti myöntää kuukauden kesäloman henkilökunnalle luettelon mukaan. Kesälomien aikana otettiin ylimääräiseksi opettajattareksi 1 kuukauden ajaksi neiti F. Kajava 950 markan kuukausipalkoin.

Aleksanterinkadun 21:ssä sijaitsevan työtuvan johtajattaren neiti I. Heinämäen anomukseen saada ero virastaan toukokuun 15 p:stä lukien päätti komitea suostua. Naistöiden tarkastaja neiti H. Filén, joka oli ilmoittanut haluavansa erota toimestaan, lähti komitean palveluksesta elokuun 15 p:nä.

Hätäapukomitealle osoittamassaan kirjelmässä n:o 338 kielsi kaupunginvaltuusto suoranaisten avustusten jakamisen työttömille; valtuuston kirjelmässä n:o 339 määrättiin, että komitean tuli työpalkkoina maksaa korkeintaan töistä saamansa määrät.

Annankadun 39—41:ssä olevan työtuvan n:o 1 johtajattaren ja ensimmäisen opettajattaren neitien I. Allénin ja E. Reinikaisen tekemän anomuksen johdosta saada ero virastaan antoi komitea puheenjohtajalle ja toimitusjohtajalle toimeksi toimittaa tutkinnon. Sittenkuin neiti E. Somersalo puheenjohtajan pyynnöstä oli jättänyt kirjallisen selvityksen Annankadun 39—41:ssä sijaitsevassa työtuvassa hänen mielestään vallitsevista epäkohdista, oli naistarkastaja neiti H. Filén laatinut vastineen, joka esitettiin kesäkuun 9 p:nä pidetyssä kokouksessa. Samalla kertaa luettiin mainitun työtuvan työntekijättärien lähettämä kirjelmä, jossa he puolestaan anoivat, että yllämainittu johtajatar ja opettajatar koetettaisiin, mikäli mahdollista, saada pysymään toimeissaan. Keskusteltuaan asiasta päätti komitea puheenjohtajan ehdotuksesta, että komitean jäsenet vastedes tekisivät kaikki työtupia koskevat muistutukset ja määräykset kansliaan ja että toimitusjohtaja tai tarkastaja, joista toisen aina tulee olla saapuvilla kansliassa, antaisi asianomaisille johtajattarille tai opettajattarille tiedon muistutuksista. Hyväksyen tämän muutoksen voimassaoleviin määräyksiin selittivät neidit Allén ja Reinikainen olevansa halukkaat jäämään edelleen komitean palvelukseen, jonkatähden komitea uuden vaalin jälkeen päätti kiinnittää heidät edelleenkin nykyisiin toimiinsa, pitäen vastakkaista menettelyä komitean pyrkimyksille haitallisena. Kyseessäolevaa komitean päätöstä vastaan panivat neiti E. Somersalo ja rouva P. Saari vastalauseeseen.

Hätäaputoissa toimivain työntekijätarten kesälomasta päätti komitea mielipiteenään lausua, että niin suotavaa kuin olisikin, että jokainen työntekijätär saisi lyhyehkön lepoajan, komitea siitä huolimatta ei voinut suostua hakijain anomukseen hätäaputoiden väliaikaiseen laatuun katsoen.

Lapsiavustuksesta päätti komitea, että avustusta oli maksettava ainoastaan työpäiviltä, jotavastoin työntekijätärten, joille ei löytynyt työtä, vaikka olivat sitä pyytäneet, tuli kääntyä vaivashoitohallitukseen avustusanomukseensa.

Heinäkuun 27 p:nä pidetyssä kokouksessa esiteltiin haettavaksi julistetun naistarkastajanviran hakupaperit, ja otti komitea mainittuun virkaan ylioppilas neiti R. Mäkisen, joka aikaisemmin oli ollut It. Heikinkadun 17:ssä sijaitsevan työtuvan n:o 2 johtajatar.

Sittenkuin Boxbackassa työskentelevät työntekijättäret ja työntekijät oli siirretty kaupungin rakennuskonttorin työpaikkoihin, päätti komitea elokuun 25 p:nä pitämässään kokouksessa, että heidän palkkansa toistaiseksi maksetaan hätäapukomitealle myönnetyistä määrärahoista, johon päätökseen valtuusto myöhemmin yhtyi. Senjälkeen kuin hätäapukomitea oli vaivaishoitohallitukselle ehdottanut, että vaivaishoito ottaisi huostaansa sellaiset työntekijättäret, jotka eivät voineet omalla työllään elättää itseään, ilmoitti hallitus, että sillä ei ollut käytettävänään mitään muuta työlaitosta kuin kunnalliskoti, jonne työhön kykenemättömiä työntekijättäriä voitiin sijoittaa, mutta kehoitti komiteaa valtuuston huhtikuun 13 p:nä tekemän päätöksen mukaan neuvomaan vaivaishoitohallitukseen ne työntekijättäret, jotka eivät hätäaputoissa voineet ansaita tarpeeksi.

Hätäapukomitean huoneistoksi päätti komitea heinäkuun 27 p:nä osuusliike Valiolta vuokrata 2 huonetta keskuslämmityksellä talosta n:o 6 A Simonkadulla 14,000 markan vuosivuokrasta. Komitean kansliahuoneisto vanhan kaasutehtaan konttorirakennuksessa vapautui täten It. Heikinkadun n:o 17:ssä sijaitsevan työtuvan käytettäväksi.

Suomen vaaturityöntekijäin ammattiyhdistysosaston heinäkuun 23:ntena päivätyn kirjelmän johdosta päätti komitea valtuustolle esittää, että komitea oikeutettaisiin korottamaan ulkotyöntekijätärten palkkoja siten, että täysin työkykyisen naisen työansio nousisi 3 markkaan tunnilta, riippuen asianomaisen taitavuudesta. Samalla päätti komitea kehoittaa kaupungin rakennuskonttoria, mikäli mahdollista, järjestämään työt urakalle, niin että työntekijättäret voisivat päästä työkykyään vastaavalle palkalle ja työteho kohoaisi. Viimeksimainittua ehdotusta ei kuitenkaan rakennuskonttorin ilmoituksen mukaan voitu hyväksyä.

Syyskuun 13 p:nä pitämässään kokouksessa päätti komitea, että It. Heikinkadun 17:ssä olevan työtuvan n:o 1 räätälimestari J. F. Salmi edelleenkin pysytettäisiin leikkaajana, jotavastoin saman tuvan leikkaaja S. Pesonen olisi vapautettava toimestaan. Sittemmin päätettiin toimitusjohtajan ehdotuksesta että leikkaaja Pesonen jäisi komitean palvelukseen.

Kokouksessa syyskuun 29 p:nä päätettiin työtuvan n:o 1 tarveaineiden silmälläpito järjestää siten, että ainoastaan yksi henkilö hoitaisi tämän toimen. Samalla kertaa päätti komitea, että viimeksi otettu v. t. ainevarastonhoitajatar, rouva E. Asbukin sanottaisiin irti toimestaan lokakuun 1 p:stä lukien. Neiti E. Somersalo toivoi pöytäkirjaan otettavaksi vastalauseensa sen johdosta, että yhdelle henkilölle uskottaisiin molempain varastojen hoito, sekä selitti, että hän ei katsonut enää voivansa ottaa osaa komitean kokouksiin, koska hän ei voinut hyväksyä komitean toimintaa.

Komitea päätti, että työtupien johtajattaret ja opettajattaret jaettaisiin kolmeen palkkaluokkaan siten, että ensimmäiseen kuuluisivat molempain työtupien johtajattaret, neiti Allén 1,500 markan ja neiti Nikkilä 1,400 markan kuukausipalkoin. Toiseen luokkaan tulisivat kuulumaan neidit Reinikainen, Kajava ja Hinkka, kaikki kolme 1,200 markan kuukausipalkoin sekä kolmanteen luokkaan neidit Blomqvist, Jokinen, Multanen ja Nordin sekä työtuvan n:o 2 ainevaraston hoitajatar rouva Johansson, kaikki 1,000 markan kuukausipalkoin. Rouva Johansson sai sitäpaitsi 120 markkaa kuukaudessa lapsiavustusta kahdesta lapsestaan. Molemmille leikkaajille maksettiin 1,800 markkaa kuukaudessa. Mitä toimitusjohtajan palkankorotuskysymykseen tulee, päätti komitea rahatoimikamarille ehdottaa, että palkka lokakuun 1 p:stä lukien korotettaisiin 3,000 markkaan kuukaudessa, jonka anomuksen rahatoimikamari

hylkäsi. Kansliahenkilökunnan palkat määrättiin seuraaviksi: tarkastajattaren neiti Mäkisen ja sihteerin neiti Kauppisen 1,500 markaksi ja työtupien kassanhoitajan neiti Sandströmin 1,600 markaksi sekä kanslia-apulaisen K. Wirtasen 500 markaksi. Nämä palkankorotukset astuivat voimaan lokakuun 1 p:stä.

Lokakuun 25 p:nä pitämässään kokouksessa päätti komitea uudestaan ottaa komitean palvelukseen opettajattariksi neidit Kajavan ja Nordinin. Samassa kokouksessa ilmoitti valtuusto kirjelmässään n:o 651 m. m. myöskin, että hätäapukomitealle oli myönnetty vastuunvapaus toimintavuodelta 1919.

Rautatielippujen kustantamiseksi maaseudulle matkustaville työttömille on komitea vuoden varrella osoittanut kunnallisen työnvälitystoimiston käytettäväksi 6,000 markkaa, joista käytettiin 2,503: 60 markkaa.

Kokouksessa marraskuun 21 p:nä esitettiin valtuuston kirjelmä n:o 733, jossa ilmoitettiin, että rahatoimikamari oli valtuutettu menemään takuuseen 220,000 markalla intendentuuriosaston hätäapukomitealle lainaksi luovuttamista koneista.

Toimitusjohtajan ehdotuksen lisäpalkkion maksamisesta vasta päätyneiden työkurssien opettajakunnalle hyväksyi komitea. Korvausta maksettiin seuraavat määrät: Neideille Kajava ja Reinikainen 300 markkaa, neiti Multaselle 150 markkaa sekä leikkaaja Pesoselle 150 markkaa.

Tarkastajan kertomuksen päätyneistä oppikursseista, jotka olivat järjestetyt 2 kuukautta kestäviksi rinnakkaiskursseiksi (syyskuun 1 p:stä marraskuun 1 p:ään) hyväksyi komitea.

Neiti E. Somersalon rahatoimikamarille jättämässä marraskuun 11:ntenä päivättyssä kirjelmässä ehdotettiin, että hätäapukomitean nykyinen toimitusjohtaja ja kansliahenkilökunta ensi tilassa olisivat irtisanottavat toimistaan, koko komitea lakkautettava ja 3-henkinen hallitus kohtuullisin palkoin asetettava. Komitea antoi tämän johdosta rahatoimikamarille selvityksen, jossa neiti Somersalon lausunto selitettiin aiheettomaksi nykyisissä oloissa sekä uudestijärjestämisehdotus johtuneeksi tarkoituksesta saada neiti Somersalolle vastenmieliset henkilöt poistetuiksi komitean palveluksesta. Tämän ohella esitti komitea vastauskirjelmässään, että se hyvin tunki kansliahenkilökunnan toiminnan eikä katsonut sen antavan aihetta muistutuksiin.

Toimitusjohtaja ilmoitti, että hän esiintyneestä syystä oli käynyt sotaministeriön intendentuuriosastolla ja sen 2:sen osaston päälliköltä oli saanut kuulla, että hätäapukomitea, mikäli sotilastilauksia koski, ei mitenkään ollut naistenöiden Keskustoimiston käskynalainen. Mainittu osasto oli ainoastaan antanut Keskustoimistolle erinäisiä tietoja näistä töistä siten helpottaakseen Keskustoimiston toimintaa.

Jäsenensä herra Tyynelän tekemän ehdotuksen johdosta työtuvissa toimivain naisten tuntipalkan korottamisesta 3 markkaan päätti komitea korottaa sen 2 markkaan.

Komitea päätti pidättää leikkaaja J. F. Salmen palveluksessaan korotetuin 2,000 markan kuukausipalkoin.

Vastauksena sotaministeriön kiertokirjelmään n:o 4,226, jossa ministeriö tiedusteli, missä määrin hätäapukomitean työtuvat katsoivat voivansa suorittaa sotilastilauksia, päätti komitea ilmoittaa, että työtupien työteho voitiin edelleenkin arvioida samaksi kuin aikaisemmin 8 tunnin työpäivällä yhtenä vuorona.

Työtuvan n:o 2 hätäaputyöntekijättäritä saapuneessa, joulukuun 19 p:nä päivättyssä kirjelmässä anoivat he, että tuntipalkka vahvistettaisiin 3 mar-

kaksi, tilaustyöstä maksettaisiin vastaava palkka, ompelupalkkaa parista alushousuja 3 markkaa, paidoista 3: 50, opettajatarten tarkastuksessa hylkäämien vaatekappaleiden korjauksesta y. m. tuntipalkka, sekä että lapsiavustusta oli maksettava, vaikkakaan työntekijättäret eivät voineet ansaita alinta päiväpalkkaa 14 markkaa. Toimitusjohtajan ehdotuksesta päätti komitea, että niinkauan kuin intendentuuriosaston tilaamain alushousujen ja paitojen töitä riitti, lapsiavustusta maksettaisiin myöskin niiltä päiviltä, jolloin työntekijättäret eivät voineet ansaita edellämäinittua minimipäivärahaa, kuitenkin edellyttäen, että työntekijätär on ollut työssä koko päivän. Ehdoksi lapsiavustuksen maksamiseen kotityöntekijättäriille tilausten aikana päätti komitea minimipäivärahasi vahvistaa 10 markkaa. Jo tehtyjen tilausten ompelupalkaksi vahvistettiin alushousuista 2 markkaa ja paidoista 3 markkaa. Vaatimuksen tuntipalkan suorittamisesta hyljättyjen vaatekappaleiden korjaamisesta ja parantamisesta komitea hylkäsi.

Tehdyt työt. Annankadun (39—41) työtuvassa, joka elokuun 15 p:nä muutettiin taloon n:o 7 It. Viertotiellä, suoritettiin vuonna 1921 seuraavat työt: sotaministeriön intendentuuriosastolle 12,834 paria jalkaväen housuja, 5,513 paria jalkaväen kesähousuja, 1,514 kpl. jalkaväen asetakkeja, 2,105 paria meriväen housuja ja 625 kpl. ratsuväen asetakkeja; pakolaisten avustuskomitealle 500 kpl. miesten pukuja ja 300 paria miesten housuja; kaupungin sairaaloille 500 kpl. erilaisia vaatekappaleita; naistenöiden Keskustoimistolle, kadettikoululle, suojeluskunnalle ja Lotta-Svärd yhdistykselle erinäisiä vaatekappaleita; yksityisille tilaajille miesten- ja naistenpukuja, päällysvaatteita ja alusvaatteita sekä villatakkeja, sukkiä y. m.

Aleksanterinkadun (21) työtuvassa valmistettiin seuraavat työt: sotaministeriön intendentuuriosastolle 5,739 kpl. lakanoita, 800 kpl. tyynynpäällisiä, 1,132 kpl. paitoja, 2,000 kpl. meriväen kaulahuiveja, 200 paria alushousuja ja 10,219 kpl. pyyhlinliinoja; amerikkalaiselle avustuskomitealle erilaisia miesten-, naisten- ja lastenalusvaatteita 15,677 kpl.; pakolaisten avustuskomitealle erilaisia miesten-, naisten ja lastenalusvaatteita 794 kpl.; naistenöiden Keskuskomitealle erinäisiä naisten- ja lastenvaatteita y. m.

It. Heikinkadun (17) työtuvassa, joka elokuun 15 p:nä muutettiin taloon n:o 6 Kasarminkadulla, suoritettiin seuraavat työt: sotaministeriön intendentuuriosastolle 1,521 paria säärystimiä, 9,500 paria alushousuja, 4,850 paria korjattuja, Lahdessa valmistettuja alushousuja, 1,350 paria Brandenburgilaisia hihalaattoja 8,800 kpl. tyynynpäällisiä sekä 223 kpl. paitoja; amerikkalaiselle avustuskomitealle 15,315 kpl. naisten- ja lastenalusvaatteita ja 2,084 kpl. poikain- ja tyttöjenpukuja; pakolaisten avustuskomitealle 1,869 kpl. miesten-, naisten- ja lastenalusvaatteita, 1,375 kpl. miestenpukuja, 478 paria miestenhousuja, 419 kpl. naistenpukuja ja 840 kpl. pojanpukuja; naistenöiden Keskustoimistolle erinäisiä vaatekappaleita. Sitäpaitsi valmistettiin hätäapukomitean myymälässä Kasarminhallissa myytäväksi sekä miestenettä naisten- ja lastenalusvaatteita.

Hätäapukomitean käytettävänä oli vuonna 1921 kaupunginvaltuuston myöntämä määrä 1,500,000 markkaa, joista 125,000 markkaa oli jäännöstä vuodelta 1920, 375,000 markkaa myönnettiin tammikuun 27 p:nä, 500,000 markkaa toukokuun 25 p:nä ja 500,000 markkaa lokakuun 5 p:nä. Joulukuun 31 p:nä 1921 oli käyttämättä 192,072: 79 markkaa.

1921 vuoden tilinpäätöksessä poistettiin seuraavat määrät alempana mainituilta tileiltä:

Työtuvat	Smk	707,115: 10	Opetuskurssit	Smk	12,741: 20
Kulungit	»	92,298: 83	Ulkotyöt	»	211,783: 60
Boxbackan työt	»	407,913: 33			
					<u>Yhteensä Smk 1,431,852: 06</u>

Tasaustili joulukuun 31 p:nä 1921:

<i>Debet:</i>			<i>Kredit:</i>		
An Pesulaitos It. Vier-			Per Myönnettyjä va-		
totien 7:ssä	Smk	3,677: 26	roja	Smk	232,960: 26
» Työnvälitystoimisto	»	30: 50	» Säätettyjä varoja	»	92,527: 45
» Kalusto	»	22,177: 89			<u>Yhteensä Smk 325,487: 71</u>
» Työtuvat	»	105,025: 67			
» Köyhäinhoitohallitus	»	192,072: 79			
» Työttömäin rautatie-					
liput	»	2,503: 60			
		<u>Yhteensä Smk 325,487: 71</u>			

Työtupien tulot ja menot vuonna 1921 käyvät ilmi allaolevasta yhdistelmästä:

<i>Tuloja:</i>			<i>Menoja:</i>		
Työtupa Annank. 39—41:ssä	Smk	381,189: —	Työtupa Annank. 39—41:ssä	Smk	759,573: 30
» Aleksanterink. 21:ssä		86,157: 05	» Aleksanterink. 21:ssä		103,927: 95
» It. Heikink. 17:ssä		238,536: 28	» It. Heikink. 17:ssä..		525,090: 03
Kaikkien työtupien tappio ..		707,115: 10	Kanslia		24,406: 15
		<u>Yhteensä Smk 1,412,997: 43</u>			<u>Yhteensä Smk 1,412,997: 43</u>